

Materialgericht spel: kijken, begrijpen, handelen

Ambitietafel Jonge Kind, 9/4/2025

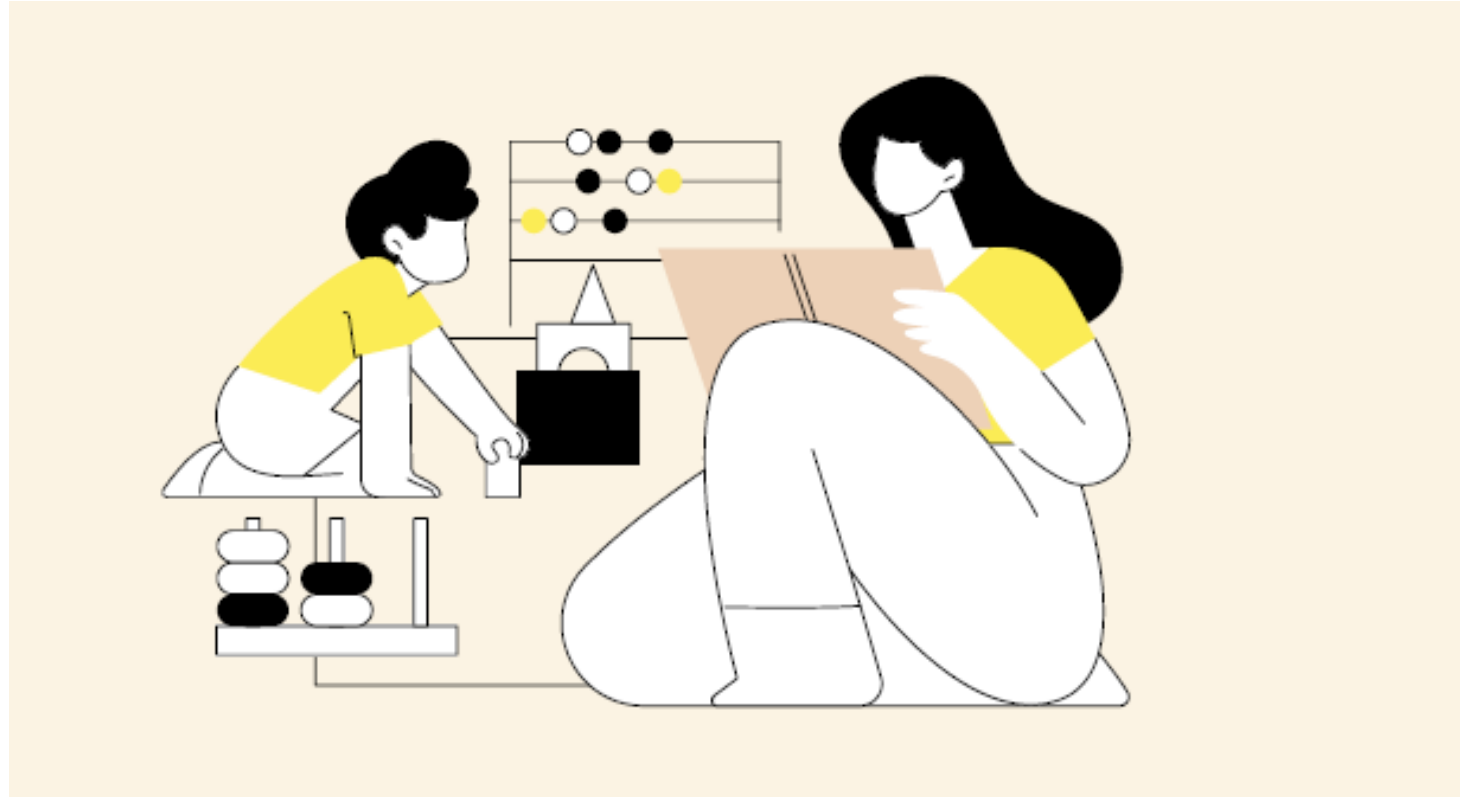
Elizabeth Wynberg

Zelf ervaren

Inhoud

- Materiaalgericht spel?
 - **Ontwikkeling**
- Kijken
- Begrijpen
- Handelen

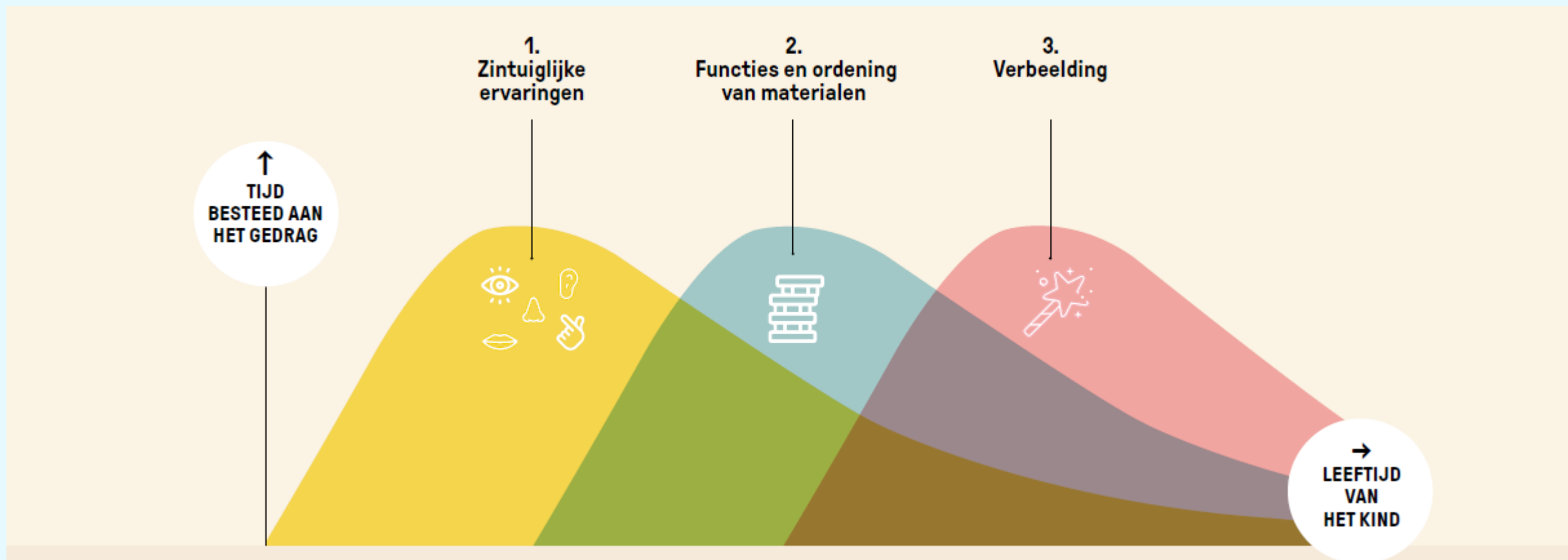

Wat is materiaalgericht spel?

Het verkennen en gebruiken
van de eigenschappen en
mogelijkheden van materialen

Ontwikkeling

Kijken

Deze kijkwijzer kan je ondersteunen in het goed observeren van het spel

Kijkwijzer materiaalgericht spel

Kies één kind uit waar jij je op gaat richten.
Observeer het spel een paar minuten en ga dan verder met de stappen hieronder.

NAAM KIND

1. Kijken

Welke materialen gebruikt het kind?

Wat zijn de meest voorkomende handelingen van het kind?

2. Begrijpen

Waar zijn de handelingen vooral op gericht?

- ☐ Zintuiglijke ervaring
- ☐ Functie(s) / mogelijkheden
- ☐ Ordenen
- ☐ Verbeelding

Kijk naar de volgende aspecten en gebruik de volgende twee slides om aan te geven hoe deze zijn terug te zien in het spel.

- Herhaling
- Combineren/ordenen van materialen
- Taal en communicatie
- Motoriek
- Sociale interactie

3. Handelen

Op basis van het kijken en begrijpen besluit je hoe je gaat handelen.

Je legt de observatie vast. Je hebt inzicht verkregen in het spel en de ontwikkeling van het kind. Je kunt hier op een later moment op voortbouwen.

OF

Je doet mee door het spel te spiegelen en te verwoorden wat het kind doet. Je volgt hierbij de regie van het kind. Je besluit daarna of je het spel verder wilt verrijken.

Wat is me opgevallen over het kind:

COLOFON
Onderzoek van Elizabeth R. Wynberg • MSc.

HOGESCHOOL
ipabo

VU **VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM**

Kijken & begrijpen

Herhaling

Combineren/ordenen van materialen

Motoriek

Taal en communicatie

Sociale interactie

Begrijpen

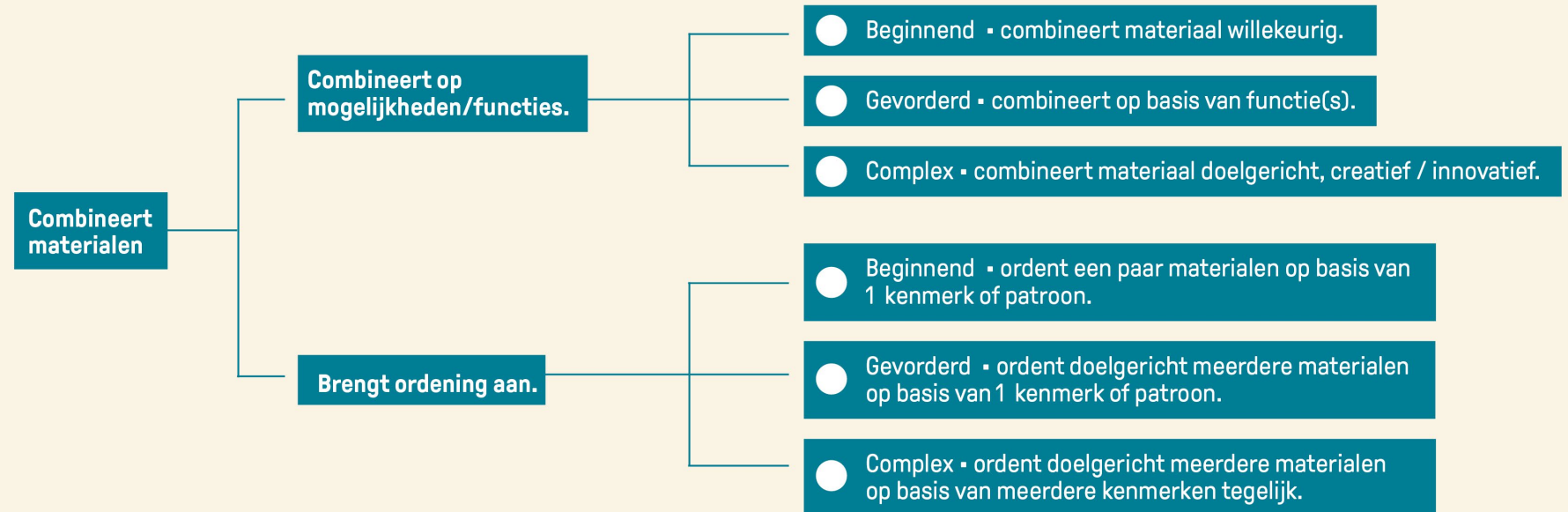
Herhaling

- ☐ Geen herhaling
- ☐ Repeterend (bijv. tikken of botsen)
- ☐ Herhaling van één handeling
└─ ☐ + variatie in materiaal
- ☐ Herhaling van een serie handelingen
└─ ☐ + variatie in materiaal
- ☐ Systematische herhalingen
(het kind probeert doelgericht meerdere mogelijkheden uit)

Begrijpen

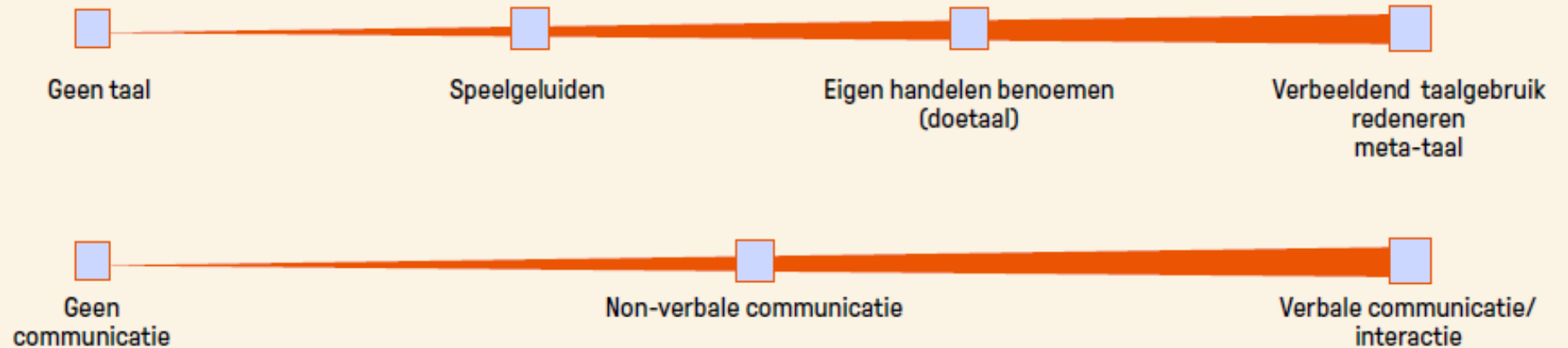
Combineren van materialen

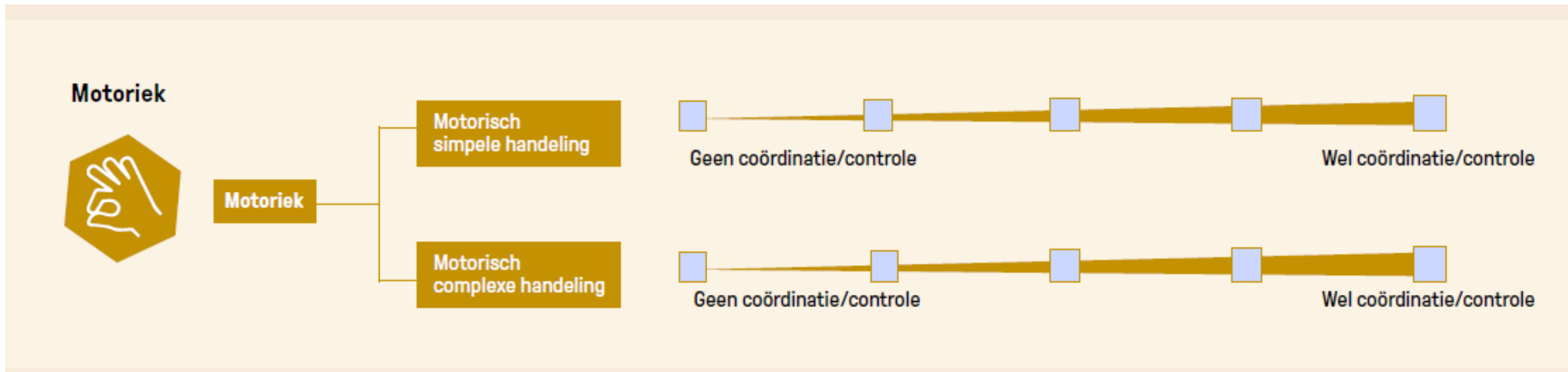
Begrijpen

Hoe zie je de verschillende ontwikkelingsgebieden terug in het spel?

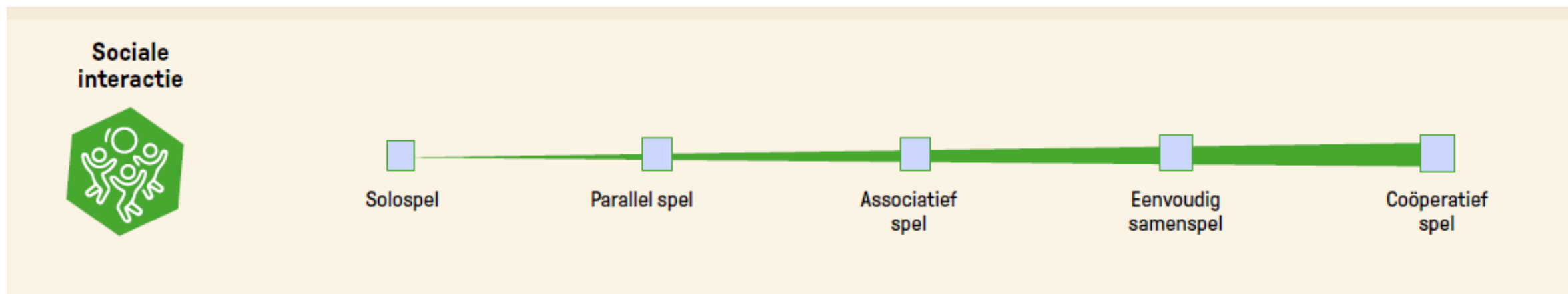
Taal en
communicatie

Begrijpen

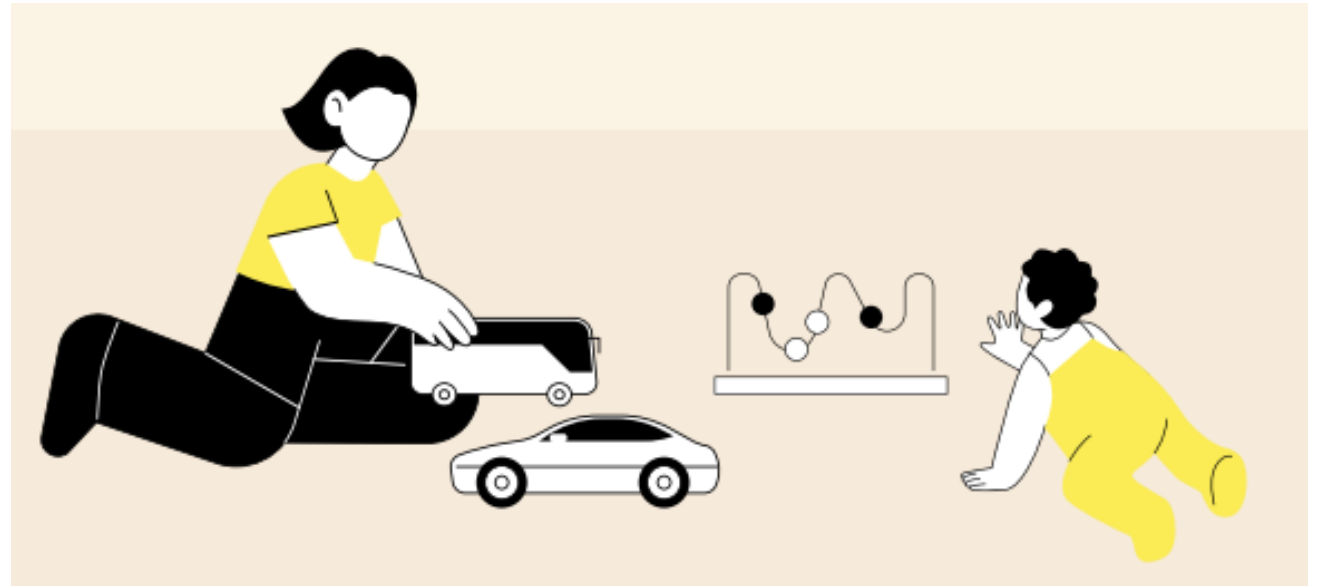
Begrijpen

Handelen

In hoeverre faciliteer jij materiaalgericht spel in je groep?

Hoe zou je dat nog beter kunnen doen?

Handelen

Spelbegeleiding met de 3 V's
(De Haan, 2012)

Verkennen

Verbinden

Verrijken

Waar gaat de betrokkenheid van
het kind naar uit?

Verkennen

Z zwijgen
I inleven
E empathie
L luisteren

(o.a. Singer, 2013; De Haan, 2012;
Kaleidoscoop)

Hoe kan ik een gelijkwaardig
speelmaatje zijn?

Verbinden

Bevestigen

Spiegelen

Verwoorden

Ruimte scheppen voor
initiatief

Je gevoelens en interesses
tonen

Kinderen met elkaar verbinden

Verrijken

Hoe kan ik het kind wat meer uitdaging geven?

Spiegelen met variatie

Materiaal toevoegen of weghalen

Aandacht voor details

Een nieuwe mogelijkheid laten zien

Taaldenken stimuleren

Een complexere uitdaging aangaan

Een probleem benadrukken

Een vervolgstap aanbieden

Zicht op
materiaalgericht
spel

Reflectie

3 dingen die je meeneemt

2 dingen waar je over na wilt denken

1 ding waarmee je aan de slag wilt

Vragen of opmerkingen?

